

INSPIRATIONSPUNKTER

[KUN DET TALTE ORD GÆLDER]

**Samråd i REU alm. del den 26. maj 2020 kl. 09.00-10.00. Spørgsmål
S stillet efter ønske fra Torsten Schack Pedersen (V), Mona Juul (KF)
og Alex Vanopslagh (LA) den 28. april 2020.**

Taletid: ca. 10 min. / ca. 1250 ord.

[Indledning]

- Tak for spørgsmålet og for indkaldelsen til samrådet.
- Det er jo rigtig vigtigt, at vi kan mødes en gang i mellem og drøfte, hvordan vi håndterer COVID-19 og hele det forløb, vi er i. Så det ser jeg frem til.
- Og der er jo fem samrådsspørgsmål, og det er derfor, at det bliver lidt længere tale, vi nu skal igennem, men det håber jeg, at der vil være interesse for.

[Spm. N: Er det IKEA's ansvar at vurdere, om det er rimeligt at genåbne deres varehuse i overensstemmelse med myndighedernes anvisninger, eller at det er regeringens ansvar at gøre det klart for IKEA – og andre forretninger – hvad der er tilladt og ikke-tilladt?]

- Først i forhold til spørgsmål N, så var der spurgt til, om det er Ikeas ansvar at vurdere, om det er rimeligt at genåbne deres varehuse i overensstemmelse med myndighedernes anvisninger, eller om det er regeringens ansvar at gøre det klart.

- Som erhvervsminister der ønsker jeg naturligvis – ligesom jeg også tror, det gælder for spørgerne – at vores erhvervsliv er i gang og kan skabe beskæftigelse og velstand i Danmark.
- Men som spørgerne er bekendt med så er der iværksat en gradvis og kontrolleret genåbning af det danske samfund og erhvervslivet for at minimere smitte af corona.
- Derfor var min udmelding om Ikeas genåbning også på baggrund af, at vi som samfund står i en helt ekstraordinær situation.
- Der var flere varehuse, herunder Ikea, som har holdt lukket efter eget valg på grund af COVID-19 siden midten af marts, som følge af nedlukningen af Danmark.
- Det skal Ikea og alle de andre varehuse, der har holdt lukket have ros for. Det har været vigtigt for indsatsen om at inddæmme smitten.
- I slutningen af april ville Ikea gerne åbne igen.
- Det var her regeringens opfordring at vente med at åbne, så vi kunne sikre at genåbningen kunne ske på en gradvis og kontrolleret måde.
- Og jeg er ked af, at det blev udlagt som, at jeg ville udskamme nogen i den forbindelse. Det var bestemt ikke min hensigt. Det har jeg beklaget for, og det gør jeg også igen i dag.

- Det handlede egentlig bare om, at man skal tænke sig godt om, når man samler et stort antal mennesker i fx store varehuse og butikker, da det kan forøge smittespredningen, men særligt også når sundhedsmyndighederne generelt anbefaler, at vi undgår at samle for mange.
- Selvom Ikea åbnede i slutningen af april, vil jeg gerne rose Ikea for efterfølgende at indgå i dialog med os, så vi kunne drøfte, hvordan genåbningen kunne ske på en koordineret og forsvarlig måde.
- Det viser mig som erhvervsminister, at Ikea ønskede at være ansvarlige, og dialogen med dem bidrog til, at vi kunne få nogle retningslinjer, som både var realistiske for forretningen ude i virkeligheden, og som samtidig tog højde for, at vi skal undgå smittespredning.
- Vi har alle sammen et fælles mål om at genåbningen sker på forsvarlig vis, hvor retningslinjerne skal hjælpe til med, at smittespredning kan minimeres.

[Spm. O: Hvordan planlægger regeringen at følge op overfor IKEA, som følge af IKEAs beslutning om at åbne deres danske varehuse i fuld overensstemmelse med myndighedernes retningslinjer?]

- I spørgsmål O er der spurgt ind til, hvordan regeringen planlægger at følge op over for Ikea, som følge af Ikeas beslutning om at åbne deres varehuse i overensstemmelse med myndighedernes retningslinjer.

- For netop at sikre en gradvis genåbning af det danske samfund, så smittespredningen begrænses, og herved undgå ukontrolleret genåbning, så fulgte regeringen op ved at holde et møde med Ikea.
- Det var en rigtig god og konstruktiv dialog, og vi fik snakket om de potentielle udfordringer, som en stor butik kan stå overfor.
- I forlængelse af dialogen med Ikea så blev nye retningslinjer for udvalgswarebutikker i detailhandlen drøftet i Regeringens og Erhvervslivets Coronaenhed.
- Det er en enhed, der blev offentliggjort den 10. marts 2020, som bl.a. løbende drøfter, hvordan vi kan sikre en ansvarlig genåbning, herunder retningslinjer til de forskellige erhverv og løbende opdatering af dem. Medlemmerne af enheden er erhvervslivet, fagbevægelsen og relevante myndigheder.
- I forhold til retningslinjerne for udvalgswarebutikker i detailhandlen, så deltog udover jeg selv følgende i drøftelserne: Styrelsen for Patientsikkerhed, Arbejdstilsynet, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Arbejdsgiverforening, Fagbevægelsens hovedorganisation, 3F og HK.
- I forlængelse af drøftelserne blev der opnået enighed mellem erhvervslivet, fagbevægelsen og de relevante myndigheder om det sæt retningslinjer, der skulle til for, at det blev en forsvarlig genåbning.

- På den baggrund lancerede Erhvervsministeriet d. 30. april 2020 retningslinjer for indretning af varehuse og store butikker, så vi undgår, at flere tusinde samles i én butik, og så kødannelsen i de store butikker begrænses og sikrer, at kunderne kan passere hinanden med en rimelig afstand mv.
- Dette afspejles bl.a. i kvadratmeterkravene for varehuse og storebutikker, som er skrappe ift. retningslinjerne for de små butikker, da der er større risici for smittespredning jo flere mennesker, der samles.
- Således sikrede vi i samarbejde med erhvervslivet og fagbevægelsen, klare retningslinjer for, at hvis man som stort varehus vil holde åbent, så skal man tage sig en række forholdsregler.
- Det flugter med regeringens generelle tilgang, hvor jeg udover dialog i Regeringens og Erhvervslivets Coronaenhed også har haft dialog med detailhandlen om, hvordan de håndterer situationen.
- Her har vi også haft dialog om deres kvadratmeterkrav, som går udover de kvadratmeterkrav, der er oplyst i bekendtgørelsen.

[Spm. P: Hvis ministeren ser på IKEA's beslutning som 'alvorlig', hvorfor er det så overhovedet tilladt for IKEA at åbne deres varehuse?]

- Hvad angår spørgsmål P om, hvorfor det er tilladt for Ikea at åbne deres varehuse, når jeg udtalte, at jeg så Ikeas

beslutning som alvorlig, skyldtes det bekymringen for en potentiel ukontrolleret åbning.

- Med de retningslinjer vi havde på daværende tidspunkt, kunne der tillades over 6.000 personer i den største Ikea. Ikea valgte selv ved åbningen at sætte en grænse på 3.500 personer.
- Vi ved fra sundhedsmyndighederne, at de er bekymret for at samle mange mennesker sammen grundet risiko for større smittespredning, hvis kunderne stimuleres sammen i bestemte områder af butikken.
- Udfordringen var derfor, at Ikea åbnede alle deres varehuse op på en gang, uden at det blev koordineret med myndighederne, og uden vi hidtil havde haft så store varehuse, der havde holdt åbent under COVID-19. Og vi havde altså ikke i genåbningen haft så mange mennesker, der potentielt kunne samles i én butik før.
- Ved ikke at have koordineret åbningen med myndighederne, så ville strategien om gradvis genåbning kunne blive udfordret.
- Vi skulle derfor nå at lave nogle retningslinjer for varehuse og store butikker, så butikkerne kunne indrette sig forsvarligt og mindske smitterisikoen.
- Og det er mit indtryk at erhvervet har taget retningslinjerne til sig, og gør hvad de kan for at inddæmme smittespredningen.

[Spm. Q: Er det rimeligt overfor virksomheder, der agerer fuldt i overensstemmelse med myndighedernes regler, at skabe tvivl om deres forretningsbeslutninger?]

- Så er der i spørgsmål Q spurgt ind til, om det er rimeligt for virksomheder, der agerer i overensstemmelse med myndighedernes regler, at skabe tvivl om deres forretningsmodel.
- Hertil vil jeg sige, at det ikke var min intention at skabe tvivl om virksomheders forretningsbeslutninger, der følger myndighedernes regler og retningslinjer.
- Jeg tror på, at de fleste danske virksomheder, og det gælder bestemt også for Ikea, ønsker at agere forsvarligt og ansvarligt og følge reglerne.
- Som det er alle bekendt, har COVID-19 sat os i en krisesituation. Og lige præcis pga. sådan en krisesituation, skal vi kunne drøfte både, hvad der er hensigtsmæssigt og uhensigtsmæssigt at gøre.
- Vi ville gerne have haft tid til at lave retningslinjer, som vil passe bedre til de store butikker, hvilket også var årsagen til, at vi opfordrede Ikea til at vente med at åbne.
- Efter genåbningen af Ikea fik vi hurtigt udarbejdet retningslinjer, så vi kunne få en kontrolleret og gradvis genåbning af så store varehuse, som fx Ikea er, hvor der er plads til at samle mange mennesker.

[Spm. R: Hvilke andre virksomheder, der har mulighed for at genåbne, såfremt de følger myndighedernes retningslinjer, mener ministeren ikke bør genåbne?]

- Og til sidst er der også stillet samrådsspørgsmål R, om hvilke andre virksomheder, der ikke bør genåbne, selvom de har mulighed for at genåbne, såfremt de følger myndighedernes retningslinjer.
- Den 7. maj og igen d. 20. maj indgik regeringen i en politisk aftale med alle folketingets partier om anden fase af en kontrolleret genåbning. Hvilket jeg er glad for.
- Med den politiske aftale om anden fase af genåbningen har regeringen og Folketingets partier udmeldt, hvilke områder, der skal genåbnes hvornår.
- Mulige genåbninger for fase 3 og 4 indgår også i aftalen. Og jeg er glad for, at vi med aftalen d. 20. maj kunne fremrykke nogle åbninger til anden fase.
- Aftalerne betyder, at vi nu befinder os i en situation, hvor vi i Erhvervsministeriet ikke har kendskab til virksomheder, der har mulighed for at genåbne, men som ikke bør genåbne.
- Til genåbningen af anden fase har vi i Erhvervsministeriet i samarbejde med erhvervslivet, fagbevægelsen og sundhedsmyndighederne udarbejdet yderligere retningslinjer, som skal hjælpe virksomhederne med en tryk og ansvarlig genåbning.

- Og jeg hører selvfølgelig rigtig gerne om, hvis der er nogle virksomheder, som mener, at der mangler retningslinjer til lige præcis deres virksomheder.

[Afslutning]

- Afslutningsvis vil jeg sige, at som erhvervsminister ønsker jeg selvfølgelig, at vi får genåbnet flere og flere virksomheder, der har holdt lukket på grund af COVID-19.
- Den kontrollerede genåbning er altafgørende for, at vi har mulighed for at blive ved med at åbne op for samfundet og for flere virksomheder, samt sørge for at smitten samtidig begrænses.
- Jeg er derfor også glad for, at vi alle kunne stå sammen om en politisk aftale om kontrolleret genåbning af anden fase.
- Dansk erhvervsliv er godt tjent med, når vi bruger tiden på at arbejde sammen og finde løsninger herinde og på tværs af politiske partier.
- Tak for ordet.